

Udskriftsdato: 14. december 2025

SKR nr 11191 af 29/09/2015 (Historisk)

Moms - Konkursboer - fradragsret - omkostninger ved gældssanering i konkurs og kurators honorar for arbejde med pålæg af konkurskarantæne - styresignal

Ministerium: Skatteministeriet

Journalnummer: 15-1989282

Senere ændringer til forskriften

SKR nr 10177 af 25/10/2021

Moms - Konkursboer - fradragsret - omkostninger ved gældssanering i konkurs og kurators honorar for arbejde med pålæg af konkurskarantæne - styresignal

SKM2015. 628. SKAT

Sammenfatning

Det er SKATs opfattelse, at konkursboer efter momsregistrerede virksomheder, har fradragsret for moms af omkostninger, der er afholdt af boet, jf. konkurslovens § 236, stk. 2, til gennemførelse af gældssanering for skyldneren efter konkurslovens kapitel 29.

Det er endvidere SKATs opfattelse, at konkursboer efter momsregistrerede virksomheder ikke har fradragsret for momsen af kurators salær som fastsat af skifteretten, jf. konkurslovens §§ 165-166, for at føre en sag om pålæg af konkurskarantæne.

Baggrund og problemstilling

Gældssanering i konkurs

Reglerne om gældssanering i konkurs fremgår af konkurslovens kapitel 29, og nærmere regler er fastsat ved bekendtgørelse nr. 1363 af 19-12-2008 om gældssanering med senere ændringer. Reglerne giver mulighed for, at fysiske personer kan opnå gældssanering på lempeligere vilkår end ved almindelige gældssaneringer, når skyldnerens gæld i det væsentlige stammer fra erhvervsmæssig virksomhed.

Ifølge konkurslovens § 231 har en skyldner mulighed for at opnå gældssanering efter disse regler, når den virksomhed, som gælden stammer fra, er under konkursbehandling, og konkursbehandlingen vedrører enten:

1. skyldneren,
2. skyldnerens ægtefælle eller samlever, såfremt skyldnerens gæld i det væsentlige stammer fra kaution eller lignende hæftelse for gæld, som ægtefællen eller samleveren har pådraget sig ved erhvervsmæssig virksomhed, eller
3. et selskab, hvis kapital skyldneren, dennes ægtefælle eller samlever tilsammen direkte eller indirekte ejer en væsentlig del af, forudsat at skyldnerens gæld i det væsentlige stammer fra kaution eller lignende hæftelse for selskabets gæld.

Det følger af ovenstående, at det er en betingelse for gældssanering efter disse bestemmelser, at skyldnerens gæld i det væsentlige stammer fra en erhvervsmæssig virksomhed, som er taget under konkursbehandling. Det er imidlertid ikke nødvendigvis skyldneren selv, der skal være under konkursbehandling, idet muligheden også foreligger, når gælden stammer fra erhvervsmæssig virksomhed drevet af ægtefælle/samlever eller et selskab, hvor skyldneren har stillet sikkerhed for virksomhedens gæld.

I de tilfælde, hvor den person, der søger gældssanering efter disse regler, er under konkursbehandling, fremgår det af konkurslovens § 236, at omkostningerne ved behandling af gældssaneringen afholdes af konkursboet som et massekrav efter konkurslovens § 93, nr. 2, i det omfang, der er dækning hertil af boets midler. I andre tilfælde skal omkostningerne bæres af statskassen, men skifteretten kan dog i særlige tilfælde bestemme, at skyldneren selv skal bære omkostningerne.

De omkostninger, der er tale om, er blandt andet salær til den advokat, der fungerer som skifterettens medhjælper i gældssaneringssagen, og som ikke nødvendigvis er kurator.

Sager om konkurskarantæne

Efter konkursens indtræden skal kurator vurdere, om der er grundlag for at indlede en sag om konkurskarantæne mod personer, som har deltaget i ledelsen af den konkursramte virksomhed. En begrundet indstilling herom skal fremgå af kurators redegørelse efter konkurslovens § 125, stk. 2.

Hvis skifteretten på baggrund af kurators indstilling træffer afgørelse om, at der skal indledes sag om konkurskarantæne, skal kurator føre sag herom ved skifteretten mod den pågældende person.

Selv om det er kurator der fører sagen, er sagen ikke en del af den egentlige bobehandling af det konkrete konkursbo, jf. bemærkningerne til lovforslag nr. 131 af 30. januar 2013. Sagen føres således ikke for at varetage hensyn til kreditorerne i det konkrete konkursbo, men for at varetage samfundsmæssige interesser i forebyggelse af fremtidige tab for andre kreditorer.

Med hensyn til vederlaget for at føre en sag om konkurskarantæne, fremgår det af konkurslovens § 166, at det er skifteretten, som fastsætter vederlaget til kurator, og at vederlaget afholdes af statskassen.

Vederlaget omfatter ikke kurators arbejde med at undersøge, om der bør rejses sag om konkurskarantæne. Dette arbejde udføres i tilknytning til og i sammenhæng med kurators almindelige pligter som kurator, og skal derfor alene indgå i vederlagsfastsættelsen efter konkurslovens § 239, jf. herved afsnit 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Lovgrundlag

Momslovens § 37, stk. 1 har følgende ordlyd:

"Virksomheder registreret efter §§ 47, 49, 51 eller 51 a kan ved opgørelsen af afgiftstilsvaret som indgående afgift, jf. § 56, stk. 3, fradrage afgiften efter denne lov for virksomhedens indkøb mv. af varer og ydelser, der udelukkende anvendes til brug for virksomhedens leverancer, som ikke er fritaget for afgift efter § 13, herunder leverancer udført i udlandet, jf. dog stk. 6.

Af momslovens § 38, stk. 1, fremgår bl.a. at: For varer og ydelser, som en virksomhed registreret efter §§ 47, 49, 51 eller 51 a anvender både til fradragsberettigede formål efter § 37 og til andre formål i virksomheden, kan der foretages fradrag for den del af afgiften, der forholdsmæssigt svarer til omsætningen i den registreringspligtige del af virksomheden. (...)"

Praksis

Af Den juridiske vejledning 2015-2, afsnit D. A. 11.1.2.2, fremgår bl.a.:

Udgifter i konkursboer i forbindelse med sædvanlig afvikling af momspligtig virksomhed er som udgangspunkt fradragsberettigede, fordi konkursboers afvikling af den momspligtige aktivitet anses for økonomisk virksomhed. Se SKM2007. 392. LSR og SKM2007. 927. LSR.

Det er en betingelse, at omkostningerne knytter sig til afviklingen af konkursboets momspligtige aktiviteter. Se SKM2001. 458. LSR og afsnit D. A. 11.1.3 om at indkøbet skal anvendes til momspligtig aktivitet. Den del af udgifterne, der relaterer sig til private aktiver, kan ikke anses for at være direkte forbundet med klagers virksomhed og afviklingen heraf. Se SKM2007. 927. LSR.

SKATs opfattelse

Gældssanering i konkurs

Det er SKATs opfattelse, at omkostningerne til gennemførelse af en gældssanering for skyldneren vedrørende gældsforhold, der overvejende hidrører fra etablering og drift af skyldnerens momsregistrerede virksomhed må anses for i fornødent omfang at være forbundet med virksomheden eller afviklingen

heraf. I de tilfælde, hvor der afsiges kendelse om gældssanering efter konkurslovens kapitel 29 for indehaveren af en momsregistreret virksomhed, som er under konkursbehandling, har konkursboet derfor hel eller delvis fradragsret for moms af omkostningerne i samme omfang som boet har fradragsret for moms af kurators salær.

SKAT lægger vægt på, at gælden som nævnt overvejende (for hovedpartens vedkommende) stammer fra virksomheden, og at gældssaneringen dermed er en følge af den manglende økonomiske bæredygtighed ved drift af den momspligtige virksomhed.

Sager om konkurskarantæne

På baggrund af det foranstående er det SKATs opfattelse, at kurator må anses for at levere en ydelse til skifteretten/staten, som består i at føre en sag om konkurskarantæne. Denne ydelse er konkursboet uvedkommende. Kurator skal derfor udstede faktura med moms fra sin advokatvirksomhed direkte til skifteretten vedrørende vederlaget for sagsførelsen.

Vederlaget for kurators arbejde med at undersøge, om der er grundlag for at rejse sag om konkurskarantæne indgår derimod i det kuratorsalær, som kurator skal fakturere til konkursboet ved boets afslutning, og hvoraf momsen kan medregnes som købsmoms (indgående afgift) efter lovens almindelige regler.

Skatteministeriet, den 29. september 2015